

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж 6151/22
10.5.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Александре Лековић и Данице Косовац, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милорад Ђукић, адвокат из Београда, Панчићева 2, против тужених ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Срђан Ратковић, адвокат из Београда, Дечанска 13/3, ради утврђења, одлучујући о жалби тужених, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П 2196/21 од 06.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 10.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба тужених и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П 2196/21 од 06.09.2022. године, у ставовима првом, трећем и петом изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужених изјављена против одлуке у ставовима другом и четвртом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 2196/21 од 06.09.2022. године, као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено је да је сада покојна ДД, бивша из ..., по основу стицања у брачној заједници са сада покојним ЂЂ, бившим из ..., сувласник са 1/2 идеалног дела на двособном стану у ..., у улици ... бр..., на првом спрату површине 64 м², са припадајућим подрумом и таванским простором и земљиштем на којем је изграђен објекат, уписан у лист

непокретности број ... КО ..., што су тужени дужни признати. Ставом другим изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд смањи (редукује) звештајно располагање покојног ЋЋ, у делу од 1/2 права својине на стану у породичној стамбеној згради у ... у улици ... број ..., на првом спрату по структури двособан, укупне површине 64 м², са припадајућим делом подрумских, таванских просторија и земљишта на коме је изграђен стамбени објекат, на катастарској парцели број ... КО ... Ставом трећим изреке, утврђено је да је одредба судског завештања сачињеног пред Првим основним судом у Београду дана 21.03.2011. године под бројем 5-113 -556/2011, проглашеног дана 12.02.2013. године, у делу којим је ЋЋ, располагао сувласничким уделом од 1/2 идеалног дела на стану, који се налази у породичној стамбеној згради у ..., у улици ... број ..., означен као стан на првом спрату, по структури двособан, укупне површине 64 м², са припадајућим делом подрумских, таванских просторија и земљишта на коме је изграђен стамбени објекат, на катастарској парцели бр..., од 339,30 м² КО ..., уписане у ЗКУЛ ...у корист братанца по покојном брату ЕЕ, ЋЋ, братанце ВВ, по покојном брату ЕЕ и братанце ЖЖ по покојном брату ЗЗ, ништава и да не производи правно дејство. Ставом четвртим изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да суд утврди да тужилац има право сусвојине у делу од 1/12 на предметној непокретности ближе описаној у овом ставу изреке, на основу законског наследеног дела иза покојне ДД, што би тужени дужни да признају и трпе, да тужилац ово своје право упише у јавне књиге. Ставом петим изреке, обавезани су тужени да солидарно накнаде туженом (техничка грешка, треба тужиоцу) трошкове парничног поступка у укупном износу од 58.500,00 динара.

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужени, побијајући је у целисти, из свих законом предвиђених разлога.

Тужилац је доставио суду одговор на жалбу тужених и тражио трошкове другостепеног поступка.

Испитујући правилност побијане пресуде сходно овлашћењима из члана 386 Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да жалба тужених није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд у смислу члана 386 став 3 истог закона, пази по службеној дужности, а због којих би првостепена одлука морала бити укинута, као ни битна повреда одредаба поступка из тачке 12 тог члана, на коју се жалбом тужених неосновано указује, с обзиром на то да је првостепени суд за своју одлуку дао јасне разлоге о одлучним чињеницама, па се правилност и законитост исте могу са сигурношћу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је братаца покојне ДД, по пок. брату ЗЗ, која је од 1943. године, па све до смрти - 16.02.2011. године, била је у браку са покојним ЋЋ. Супружници су живели у складној брачној заједници у којој нису имали деце. Покојна ДД је била домаћица и старала се о породичном домаћинству, а ЋЋ је у једном периоду живота радио као приватни предузетник и имао је регистровану грађевинску фирму неколико година, а после тога је прешао да ради у "... " из које фирме се и пензионисао. У периоду од 1958.-1959. године, покојни ЋЋ је са својом рођеном браћом, чији су правни следбеници тужени, градио породичну стамбену зграду у улици ... број ... у ..., заједничким средствима. За потребе изградње куће, покојни ЋЋ и његов брат ЕЕ су узели новац на кредит од банке. Покојна ДД, као и остале две супруге браће покојног ЋЋ, је током градње куће обављала поједине

физичке послове, помагала, припремала јело за раднике, доносила оброке на градилиште и обављала кућне послове. Након завршетка куће, иста је подељена тако да је приземље припало брату ЗЗ, први спрат ЂЂ, а други спрат ЕЕ, док су подрумске просторије биле заједничке. Површина станова је иста по свим спратовима, по 64 м². Покојни ЂЂ је надживео своју покојну супругу ДД и након њене смрти је сачинио судско завештање пред Првим основним судом у Београду, у предмету РЗ 556/2011 дана 21.03.2011. године, којим је, између осталог, располагао предметним станом у корист братанаца по покојном брату ЕЕ, туженог ББ, братанице по покојном брату ЕЕ, ВВ и братанице по покојном брату ЕЕ, ЖЖ, чији је следбеник тужена ГГ. Покојни ЂЂ је у завештање унео изјаву да покојна супруга ДД није учествовала на било који начин у стицању предметног стана, да је наведену кућу сам градио у заједници са браћом ЂЂ и ЕЕ, те да су исту након градње поделили између себе, а да се стан којим је овим тестаментом располагао води искључиво на његово име и искључиво је његова својина, из ког разлога је опозвао изјаву дату у претходном судском завештању у коме је својој супрузи ДД признао да има право сусвојине са 1/2 дела по основу стицања у браку. Из налаза и мишљења судског вештака др Предрага Тасовца, који је суд прихватио као јасан и дат према правилима струке, утврђено је да је код покојног ЂЂ била очувана тестаментална способност у моменту сачињавања наведеног завештања. Правноснажном пресудом Другог основног суда у Београду П 3491/14 од 4.4.2018. године, одбијен је као неоснован, тужбени захтев тужилаца ИИ, ЈЈ, КК, којим су тражили да суд поништи завештање покојног ЂЂ које је проглашено 12.2.2013. године. Из преписа листа непокретности бр. ... КО ... је утврђено да је катастарска парцела бр. ... у ул. ... бр..., земљиште под зградом и објектом, површине 1 ар и 06 м², на којој је изграђена породична стамбена зграда, заједничка својина ЖЖ, ЂЂ, ЛЛ, а да је на приземљу породичне стамбене зграде бр.1 посебног дела један двособан стан и да је носилац права својине на истом са обимом 1/1 ЖЖ, на 1. спрату, бр. посебног дела 2 двособан стан, као носилац права својине са обимом 1/1 уписан ЂЂ, на 2. спрату бр. посебног дела бб двособан стан као носиоци права својине са обимом по 1/2 уписани су ГГ и ВВ.

Полазећи од наведеног, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев основан, па је применом одредби чл. 171, 177 и 180 Породичног закона и чл. 155,158 и 161 Закона о наслеђивању донео одлуку као у побијаној пресуди.

Суд је најпре ценио приговор непостојања правног интереса тужиоца за подношење ове тужбе и сматра да је исти неоснован, с обзиром на то да је тужилац један од законских наследника своје тетке, покојне ДД и полаже право на део њене имовине стечене у брачној заједници, а чије утврђење се тужбом тражи. Ценећи даље приговор недостака активне легитимације на страни тужиоца, првостепени суд сматра да је и овај приговор неоснован, сходно одредби чл. 181 Породичног закона, којом је прописано да право на деобу заједничке имовине имају, између осталих, и наследници умрлог супружника, а такође је нашао да је неоснован и истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни тужених, с обзиром на то да су тужени оглашени за завештајне наследнике на имовини која је предмет спора.

Одлучујући даље о тужбеном захтеву којим је тражено утврђење сувласништва са 1/2 идеалног дела у корист покојне ДД, на двособном стану који је предмет спора, а по основу стицања у брачној заједници са сада покојним ЂЂ, суд је закључио да је овај захтев основан. Суд је поклатио веру исказима саслушаних сведока, а имао је у виду и да стицање заједничке имовине у браку радом не подразумева само рад који има директне финансијске ефекте у смислу зараде, већ и рад којим се другом супружнику индиректно омогућава или олакшава стицање зараде вођењем послова у домаћинству, старању и одржавању имовине, па је оценио да је покојна ДД својим радом током брака

допринела стицању заједничке имовине у Законом утврђеном уделу. До овог закључка суд је дошао ценећи чињеницу да су покојна ДД и ЂЂ склопили брак 1943. године, а радове на изградњи предметне куће, заједно са браћом покојног ЂЂ, започели 1958. године, те да су у време градње предметне непокретности већ били у браку 15 година, за које време су несумњиво стекли заједничку имовину радом. Такође, изведеним доказима је утврђено да је покојна ДД током градње непокретности обављала физичке послове, припремала и довозила оброка и да се старала о породичном домаћинству, те је у стицању предметне непокретности учествовала и својим радом и тако увећала заједничку имовину. Суд је посебно ценио дужину трајања њихове брачне заједнице од 68 година, а по мишљењу првостепеног суда, међу супружницима, покојним ЂЂ и ДД, био је постигнут и споразум о деоби заједничке имовине на једнаке делова, који споразум је покојни ЂЂ унео у опозвано завештање, а према тада важећем Породичном закону исти подлегао никаквој законској форми. На основу свега наведеног, а применом одредбе члана 180 Породичног закона, суд је утврдио да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки и одлучио као у првом ставу изреке побијане пресуде. Приликом утврђења сувласништва стеченог у току трајања брачне заједнице, суд је ценио и то да тужени током поступка нису пружили доказе о евентуално већем доприносу покојног ЂЂ у стицању брачне тековине.

Одлучујући о захтеву тужиоца да суд смањи (редукује) завештајно располагање покојног ЂЂ, у делу од 1/2 права својине на стану у породичној стамбеној згради, суд је оценио да је овај захтев неоснован, с обзиром на то да тужилац не спада у круг нужних наследника покојног ЂЂ, који једини могу тражити смањење завештајних располагања, сходно одредбама чл. 53-60 Закона о наслеђивању.

Приликом одлучивања о захтеву за утврђење ништавости судског завештања сачињеног пред Првим основним судом у Београду 21.3.2011. године, које је проглашено 12.2.2013. године, у делу којим је ЂЂ располагао сувласничким уделом од 1/2 идеалног дела на предметном стану, првостепени суд је становишта да је у овом делу заахтев тужиоца основан. По схватању првостепеног суда, садржина завештања у наведеном делу је противна принудним прописима, јавном поретку и добрим обичајима, при чему ништавост једног дела не повлачи ништавост завештања у целости, јер оно може опстати без ништаве одредбе, која није била одлучујућа побуда због које је завештање сачињено. Како је током поступка неспорно утврђено да је покојни ЂЂ након смрти супруге ДД, оспореним завештањем располагао њеним сувласничким уделом од 1/2 на предметној непокретности, а што је противно принудним прописима, првостепени суд је примењујући одредбе члана 155-158 Закона о наслеђивању, утврдио ништавост завештања у том делу и одлучио као у ставу трећем изреке пресуде.

Даље, одлучујући о захтеву тужиоца за утврђење права сувојине на 1/12 идеалних делова на предметном стану, по основу законског наслеђивања, суд је применом одредбе члана 223 ЗПП, одбио овај захтев и одлучио као у ставу четвртном изреке пресуде. По становишту првостепеног суда, тужилац није пружио доказе о кругу законских наследника, па самим тим ни о величини свог евентуалног наследног дела на заоставштини покојне ДД, иза које оставински поступак још увек није спроведен.

На правилно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право када је закључио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан. За своју одлуку дао је ваљане, непотивречне, потпуне и законите разлоге.

Правилно је првостепени суд закључио да предметни стан представља

заједничку имовину пок.ДД и пок.ЂЂ, пошто је стечен радом у току трајања њихове брачне заједнице. Наиме, законска је претпоставка да су удели супружника у заједничкој имовини једнаки, а већи удео једног супружника у стицању права и заједничке имовине може се утврдити само ако је то право економски самостално у односу на остала права из заједничке имовине, а супружник је у стицању тог права учествовао приходима од своје посебне имовине.

У конкретном случају, из изведених доказа је несумњиво утврђено да су правни претходници парничних странака предметну имовину (двособан стан површине 64 м² у ... бр. ... на првом спрату, са припадајућим делом подрумских и таванских просторија и земљиштем на коме је изграђен) стекли радом у току трајања заједнице живота у браку и да она, као таква, представља њихову заједничку имовину. При том, тужилац је пружио довољне и адекватне доказе у прилог тврдњи да је предметна непокретност стечена радом, током трајања брака и заједнице живота између пок.ДД и пок.ЂЂ, чиме су испуњени услови за утврђење права сувојине и то у једнаким уделитема. Насупрот томе, тужени нису пружили доказе којима би побии ово право правног претходника тужиоца, односно нијсу доказали да је пок. ЂЂ средствима из своје посебне имовине допринео стицању и увећању заједничке имовине и да је према томе његов удео у овој имовини већи од дела другог брачног друга, како правилно закључује и првостепени суд, односно није поступио у складу са одредбом члана 231 став 2 Закона о парничном поступку, иако је на њему био терет доказивања.

При томе, Апелациони суд је приликом одлучивања имао у виду да је тужбени захтев формулисан тако да се истим тражи конституисање права у корист сада пок. ДД, али сматра да је реч о језичкој формулацији, чија је суштина утврђење права које чини заоставштину покојне правне претходнице тужиоца, те исто није од утицаја на правилност побијане одлуке.

С тога су неосновани жалбени наводи тужених да је суд погрешно применио одредбу члана 171 Породичног закона и да није правилно утврдио да је предметни стан радом стечена имовина током трајања заједнице живота покојног ЂЂ и покојне ДД, јер је покојна ДД била домаћица. Ово с тога што је из изведених доказа несумњиво утврђено да је, иако је била незапослена, покојна ДД током 68 година трајања брака обављала све уобичајене послове домаћице, а током градње предметне куће је припремала храну, довозила оброке за раднике, чак и личним радом доприносила градњи, при чему се све време старала о породичном домаћинству. На наведени начин је правна претходница тужиоца учествовала у стицању заједничке имовине у браку, радом који не подразумева само рад који има директне финансијске ефекте у смислу зараде, већ и све друге облике доприноса стицању заједничке имовине.

Правилно је првостепени суд утврдио и да је предметно завештање у делу у коме је покојни ЂЂ располагао сувласничким уделом покојне ДД ништаво, јер је $\frac{1}{2}$ идеалног дела предметне непокретности представљала њену брачну тековину, те завешталац и није могао њоме располагати након своје смрти. Наиме, одредбом чл. 1 Закона о наслеђивању, прописано је да заоставштину чине сва наслеђивању подобна права која су оставиоцу припадала у тренутку смрти, а пок. ЂЂ је побијаним завештањем располагао имовином која је била у заједничком власништву, иако делом који је током брака стекла ДД није могао располагати, јер у тренутку смрти није био носилац права својине на истом.

Следом изнетог, без утицаја су и жалбени наводи тужених да је суд погрешно ценио садржину опозваног завештања као споразум о подели заједничке имовине који су странке сачиниле за живота, имајући у виду да пок. ЂЂ није могао располагати

имовином која није била у његовом власништву у тренутку смрти, то јест делом који је пок. ДД стекла током трајања брака.

Неосновани су и жалбени наводи тужених да поступајући првостепени суд није био стварно надлежан за одлучивање у овој правној ствари, имајући у виду да је исти успоставио своју надлежност, чему се тужени нису противили у току поступка, а предмет спора је утврђење права сусвојине на непокретности и утврђење ништавости завештања, те је за поступање по таквим захтевима надлежан основни суд.

Правилно је првостепени суд оценио и постојање активне легитимације на страни тужиоца, имајући у виду да је тужилац братанац покојне ДД, по преминулом брату, па спада у круг законских наследника, сходно одредби чл. 13 Закона о наслеђивању. Тренутком делације покојне ДД тужилац је постао наследник по Закону, а круг свих наследника иза покојне ДД биће утврђен у оставинском поступку, који наследници могу покренути у свако доба.

Апелациони суд је приликом одлучивања имао у виду и остале наводе туженог, али је оценио да су без утицаја на одлуку о основаности жалбе, па их сходно члану 396 став 1 ЗПП-а не образлаже посебно.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка с обзиром да је иста донета правилном применом одредби чланова 153, 154 и 162 Закона о парничном поступку, имајући у виду успех парничних странака у спору, а све према Адвокатској тарифи и Таксеној тарифи важећим у време пресуђења.

Са изложеног, на основу одредбе члана 390 Закона о парничном поступку и одредбе члана 401 тачка 2 истог Закона, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како тужени изјављеном жалбом побијају и одлуке садржане у ставовима другом и четвртом изреке пресуде, у ком су делу успели у спору, а за шта немају правни интерес, то је по налажењу овога суда, жалба у том делу недозвољена, па је применом одредбе чл.378 ст.3 ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

Захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен је применом одредбе чл. 165 Закона о парничном поступку и одлучено као у ставу трећем изреке, с обзиром на то да одговор на жалбу није обавезна радња, те да као таква није била нужна за поступак по жалби.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић